

สารบัญ

บทที่ 1	เจ้าลำพูน-ลำปาง
รายพระนามและนามของเจ้าผู้ครองนครลำพูน ที่ครองนครลำพูนในยุค กรุงรัตนโกสินทร์	4
พระเจ้าบุญมาเมือง เจ้าผู้ครองนครลำพูนองค์ที่ 2	7
เจ้าหนานไชยลังกาพิศาล เจ้าผู้ครองนครลำพูนองค์ที่ 6	14
เจ้าดาราคีระไพโรจน์ เจ้าผู้ครองนครลำพูนองค์ที่ 7	21
เจ้าหมื่นพิณฐ์ไพจิตร เจ้าผู้ครองนครลำพูนองค์ที่ 8 และลำดับสายสืบสกุล “ลังกาพิณฐ์”	23
เจ้าอินททยงยศ เจ้าผู้ครองนครลำพูนองค์ที่ 9	28
ฯพณฯ พลตรีเจ้าจักรคำขจรศักดิ์ เจ้าผู้ครองนครลำพูนองค์ที่ 10	30
เจ้าพงษ์ธาดา ณ ลำพูน	36
เจ้าวรทัศน์ ณ ลำพูน	37
เจ้าราชบุตร (มหาวัน ธนันทยานนท์)	38
เจ้าบุรีพรหมเทศแห่งลำพูน	39
เจ้าบุรีรัตน์ (ภูเก็ยง) แห่งเมืองเชียงใหม่	42
ความเป็นมาของราชวงศ์ฝ่ายเหนือ “ณ ลำปาง”	43
เจ้าหลวงบุญวาทย์วงศ์มณีเจ้าผู้ครองนครลำปางองค์สุดท้าย	46
พันโท เจ้าพ่อพระเพ็ชรคีรี (บุญไทย ณ ลำปาง) ประมุขราชสกุล “ณ ลำปาง” เมื่อ 30 ปีก่อน	48
บทที่ 2	เจ้าหญิงผู้มีบทบาทสำคัญ
ท่านผู้หญิงเจ้าศรีอโนชา สุรสีห์พิษณุวาริราช	66
เสด็จในกรมขุนศรีสุนทร เจ้าฟ้าหญิงพิกุลทอง	69
เจ้าจอมมารดา เจ้าหญิงทิพเกษร	71
แม่เจ้าทิพเนตรผู้รักพ่อเจ้าเท่าชีวิต	72
แม่เจ้าจามรีขวัญใจเจ้าหลวง ผู้เคร่งในรศพระธรรมของพระพุทธเจ้า	74
แม่เจ้าบัวเขียวผู้ถ่อมตน	76
เจ้าหญิงอุบลวรรณ ผู้ยับยั้งเจ้าหลวงไม่ให้เงินผูกขาดการค้ามเกลือ	78
หม่อมมาด “อิเหนา” ของพ่อเจ้าอินทวิ	81

เจ้าหญิงปิมปา ณ เชียงใหม่ เจ้าฟ้าของเสด็จพระราชชายา	
เจ้าหญิงผู้นั่งท้ายช้างแม่เจ้าไปดูเขามาคนอย่างเป็นทางการของสนุก	85
เจ้าหญิงบัวทิพย์ ราชนิแห่งละครคุ้ม	
ผู้ดำรงไว้ซึ่งศิลปะแห่งการฟ้อนรำตามแบบลานนาให้คงอยู่	87
หม่อมเจียวอันเป็นที่รักของเจ้าหลวงเชียงใหม่	89
เจ้าคุณหม่อมแสง ไชยคุณา ที่รักของพ่อเจ้าอินทวิ-อชิบดีกรมวังของคุ้มหลวง	90
เจ้าหญิงสร้อยคารา-ผู้อำภัพและน่าสงสาร	94
อนุสรณ์แห่งความรักของแม่ที่มีต่อลูก	100
เจ้าหญิงชมชื่น ผู้เป็นต้นเหตุให้เกิดเพลงลาวดวงเดือน	101
ธิดาเจ้าราชบุตร นัคดาพระเจ้ามโหตรประเทศ ผู้เป็น “ขวัญชีวิต”	
ของนักกวีแห่งลานนา	107
เจ้าแม่กบแก้ว ณ ลำพูน	108
เจ้าหญิงคำย่น ณ ลำพูน เจ้าของดอกมะลิพวงละ 20 รูปี	
มาเป็นแม่ของราชนิแห่งลำพูน	110
เจ้าหญิงสุนา	112
แม่เจ้าขานแก้วจักรคำขจรศักดิ์ คู่ทุกข์คู่ยากของเจ้าหลวงลำพูน	115
เจ้าหญิงแขกแก้วเมืองมา อรรคชยาเจ้าผู้ครองลำพูนองค์สุดท้าย	122
เจ้าหญิงส่วนบุญ ณ เชียงใหม่	124
เจ้าหญิงคำป้อ ทนายนามหญิงคนแรกของลำพูน ผู้มีหลานเป็นราชนิ	
แห่งลำพูนถึง 3 องค์	126

บทที่ 3

คหบดีผู้สร้างนครพิงค์ยุคปัจจุบัน

ชู โอสถาปนบุรี	130
แม่ใส นักการค้าผู้ยิ่งใหญ่แห่งเวียงพิงค์	134
หลวงโยนการพิจิตร หนุ่มมอญผู้จับเส้นเจ้าหลวงถูกเลกกลายเป็นเศรษฐี	138
เถ้าแก่ง่วนขุนแห่งตันตราภัณฑ์	141
ชีวิตการบุกเบิกต่อสู้ของบุคคลสกุล “ชินวัตร” แห่งแดนสันกำแพงเชียงใหม่	145
หลวงอนุสารสุนทร (สุนธีร์ ชว่งเส็ง) ต้นตระกูล “ชุติมา” แห่งนครเชียงใหม่	161
เจ้าน้อยเปอะโชตนา	171
อาจารย์ชุ่ม ณ บางช้าง เจ้าของนามปากกา “ลพบุรี”	175

บทที่ 4**เหตุการณ์สำคัญรอบร้อยปีเชียงใหม่**

การวางระเบียบการปกครองคณะสงฆ์เวียงพิงค์	180
ชีวิตและการต่อสู้ของคริสเตียน	189
อำนาจลับทำโทษผู้ล่วงละเมิด ลบคู่พระพุทธรศาสนาในนครเชียงใหม่	199
โรงเรียนมหาดเล็กหลวงเชียงใหม่ สถาบันการศึกษาของลูกผู้คมีเงิน	204
ทำวังตาลแดนประหารนักโทษ	212
คำตัดสินเรื่องความป่าไม้เมืองขวม	216
มะเมียะ สาวพม่าผู้ชนะใจราชบุตรของอุปราชแห่งนครเชียงใหม่	222
ปู่กุลา เจ้าศอก	230